

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **T. G.** oraz **R. K.**

skazanych z art. 280 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 28 stycznia 2021 r.

wniosków wyżej wymienionych skazanych o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt II AKa (...) utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 25 października 2017 r., sygn. akt II K (...)

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

odmówić przyjęcia wniosków o wznowienie postępowania wobec ich oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Pismem datowanym na dzień 19 sierpnia 2020 r. (k.4) skazany T. G. zwrócił się do Sądu Okręgowego w T. o ustanowienie obrońcy z urzędu w celu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 25 października 2017 r., sygn. akt II K (...). Wnioskodawca wskazał, że w sprawie ujawnił się nowy dowód, który w jego ocenie podważa wiarygodność zeznań pokrzywdzonego S. M., a w konsekwencji również prawidłowość orzeczenia Sądu Okręgowego w T.

Przedmiotowe pismo zostało przekazane Sądowi Apelacyjnemu w (...), który w dalszej kolejności – odwołując się do treści art. 544 § 2 k.p.k. – przesłał je do rozpoznania Sądowi Najwyższemu (k.3, k.2, k.1).

Zarządzeniem z dnia 17 września 2020 r. (k.8) Przewodniczący Wydziału III Izby Karnej Sądu Najwyższego wezwał T. G. do wskazania w terminie 7 dni od daty doręczenia tego wezwania, nowego dowodu o którym mowa w jego wniosku i konkretnych okoliczności, których dotyczy, pod rygorem odmowy przyjęcia osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania jako oczywiście bezzasadnego.

W określonym wyżej terminie, T. G. złożył pisma datowane na dzień 27 września 2020 r. (k.11-15), w których wyjaśnił, że nowym dowodem w sprawie jest pismo pochodzące od kierownika sklepu R. w T., w którym potwierdzono, że S. M. latem 2010 r. nabył telewizor na rzecz A. G. (brata R. K. – drugiego ze skazanych w niniejszej sprawie). Zdaniem wnioskodawcy, pochodząca z tego pisma informacja podważa wiarygodność relacji pokrzywdzonego S. M., który w toku postępowania zaprzeczył znajomości ze skazanymi oraz A. G. Powyższe – w ocenie wnioskodawcy – podważa wiarygodność zeznań pokrzywdzonego także co do tego, że skazani dopuścili się względem niego przestępstwa rozboju z użyciem noża. Wnioskodawca nadto wniósł o przesłuchanie A.G., który w sprawie nie składał zeznań z uwagi na pobyt za granicą. T. G. w korespondencji przesłanej do Sądu Najwyższego załączył kserokopie pism podpisanych przez kierownika sklepu R. Jedno opatrzone datą 15.10.2018 r, drugie datą 08.10.2018 r. (k.17). Wskazując na powyższe, T. G. wniósł o wznowienie postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 1 i 2 lit. b k.p.k. oraz zmianę kwalifikacji prawnej przypisanego mu przestępstwa.

Do akt przedmiotowej sprawy wpłynęło również pismo datowane na dzień 27 września 2020 r. (k.19-19v.), popisane przez skazanego R. K., w którym zawarty został wniosek o wznowienie postępowania w tożsamej sprawie, tj. zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt II AKa (...) Argumentacja przedstawiona w tym piśmie pozostawała zbieżna z motywami zawartymi w ww. pismach skazanego T. G., tj. wskazywała na ujawnienie nowego dowodu w postaci wspomnianego pisma kierownika sklepu R. (przesłanego w załączeniu), który w ocenie wnioskodawcy

miał podważać zeznania pokrzywdzonego S. M. w zakresie popełnienia przestępstwa rozboju. W konkluzji pisma podano, że wnioskodawca domaga się wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 1 i 2 lit. b k.p.k.

W piśmie z dnia 13 października 2020 r. (k.26) T. G. wniósł o dokonanie „analizy” noża, który miał zostać użyty przy dokonywaniu przestępstwa rozboju na szkodę S. M. Wnioskodawca wskazał, że w jego sprawie zainicjowane zostało także postępowanie w Prokuraturze Krajowej (sygn. PK. IV Ksk (...)) oraz przed Rzecznikiem Praw Obywatelskich (sygn. II. (...)).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wnioski są oczywiście bezzasadne.

Wznowienie postępowania to instytucja ściśle sformalizowana, a jej podstawy zostały w sposób jasny i zupełny określone w rozdziale 56 Kodeksu postępowania karnego. Na te właśnie podstawy należy powołać się we wniosku o wznowienie postępowania, przy czym nie jest wystarczające jedynie formalne ich wskazanie, lecz należy odwołać się do konkretnych okoliczności, które przemawiałyby za wystąpieniem tychże podstaw. Stosownie zaś do treści przepisu art. 545 § 3 k.p.k., osobisty wniosek strony o wznowienie postępowania podlega wstępnej kontroli także w zakresie jego treści. W razie zaś stwierdzenia, że argumentacja zaprezentowana w takim wniosku świadczy o jego oczywistej bezzasadności, pismo procesowe nie podlega w ogóle procedurze uzupełnienia jego braków formalnych, w tym też tych, które polegają na niesporządzeniu i niepodpisaniu wniosku przez podmiot profesjonalny. W orzecznictwie trafnie podnosi się, że oczywista bezzasadność wniosku o wznowienie postępowania ma miejsce także wtedy, gdy taki wniosek oparty zostanie na innych podstawach niż te, które określone zostały w przepisach rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego lub też żadna ze wskazanych we wniosku okoliczności nie będzie mieściła się w katalogu przesłanek zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., sygn. akt III KO 8/18).

Z analizy pism, które T. G. oraz R. K. złożyli w omawianym przedmiocie, jasno wynika, że podstawę wznowienia postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn.

akt II AKa (...), skazani zgodnie upatrywali w odrębnych i rozłącznych przesłankach, z których jedna opisana została w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., druga zaś w art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. Taka podstawa prawna podana została wprost w pismach umiejscowionych na k.14-15 (pismo T. G.) oraz k.19-19v. (pismo R. K.), choć argumentację swoich wniosków skazani skoncentrowali wyłącznie na kwestii ujawnienia nowego dowodu w postaci pisma pochodzącego od kierownika sklepu R. w T. Wnioskodawcy celem wykazania tej okoliczności załączyli kserokopie dwóch pism (k.16 i k.17; k.20 i k.21). Jedno z nich adresowane jest do Sądu Apelacyjnego w (...) (datowane na 15.10.2018 r.), drugie zaś do T. G. (datowane na 08.10.2018 r.). Na obydwu dokumentach widnieje parafka z pieczętą „KIEROWNIK SKLEPU T. R.” oraz inna nieczytelna pieczęć. Pomijając już kwestię autentyczności oryginałów tych dokumentów (skazani dołączyli tylko ich nie w pełni wyraźne kopie), zauważyć należy, że treść tych pism potwierdza wyłącznie to, że w lipcu 2010 r. osoba o danych S. M. zakupiła telewizor w sklepie R. przy ul. (...) w T. Warto przy tym dodać, że dołączone do obu wniosków kserokopie pisma na k.16 i k.20 pozbawione są załącznika w postaci dokumentu wydania towaru, a z samej treści wszystkich złożonych kserokopii nie wynika – wbrew twierdzeniom T. G. – aby kupujący nabył ten właśnie produkt na rzecz A. G., brata R. K. Zdaniem wnioskodawców, pochodząca z tych pism informacja ma podważać wiarygodność relacji pokrzywdzonego S. M., który w toku postępowania zaprzeczył znajomości z A. G. oraz skazanymi. Jak wynika z twierdzeń skazanych, powyższe pismo (pisma) w ich ocenie ma podważać również wiarygodność zeznań pokrzywdzonego co do tego, że skazani dopuścili się względem niego przestępstwa rozboju z użyciem noża.

Odnosząc się do powyższego, wyjaśnić pokrótce wypada, że podstawa do wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a-c k.p.k. – określana jako *propter nova* – aktualizuje się dopiero wówczas, gdy zgłaszane we wniosku o wznowienie nowe fakty lub dowody w wysokim stopniu uprawdopodobniają wadliwość wydanego orzeczenia i w takim samym stopniu wskazują, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie zasadniczo odmienne od orzeczenia poprzedniego. Rzecz jasna, ciężar dowiedzenia tych okoliczności spoczywa na tym, kto wnosi o wznowienie postępowania. Choć kwestia ta nie była kluczowa dla

odmowy przyjęcia przedmiotowych wniosków, to warto w niniejszej sprawie zauważyć, że nawet ustalenie faktu znajomości pokrzywdzonego ze skazanymi czy też A. G. – wobec argumentów przedstawionych przez wnioskodawców – nie pozwalałoby uznać wpływu tej okoliczności na kwestię kompletacji znamion przestępstwa określonego w art. 280 § 2 k.k., zwłaszcza, że w toku postępowania karnego nie ujawniono powodów dla celowego i bezpodstawnego obciążenia skazanych przez S. M., sam zaś pokrzywdzony zeznał, że – wobec zamaskowania sprawców – nie byłby w stanie ich rozpoznać (uzasadnienie Sądu Okręgowego k.1585, t. VIII akt sprawy). Co jednak najbardziej ważne, zaprezentowane przez wnioskodawców stanowisko nie zmierzało w istocie do wykazania, że w sprawie ujawnił się nowy dowód wskazujący na to, że wnioskodawców skazano za przestępstwo zagrożone karą surowszą, lecz *de facto* miało ono na celu uwidocznienie, że pokrzywdzony S. M. w toku postępowania karnego złożył fałszywe zeznania, które stanowiły podstawę do przypisania skazanym przestępstwa z art. 280 § 2 k.k., podczas gdy ostatecznie przyznali się oni do popełnienia przestępstwa kradzieży oraz zniszczenia mienia, a zatem czynów zagrożonych łagodniejszą sankcją karną w stosunku do kary przewidzianej za rozbój z użyciem niebezpiecznego narzędzia (noża). Uznanie, że pokrzywdzony złożył w niniejszej sprawie fałszywe zeznania, na których opiera się skazanie T. G. oraz R. K. na podstawie art. 280 § 2 k.k., wymaga stwierdzenia, że w związku z postępowaniem w tej sprawie S. M. dopuścił się przestępstwa, co mogło mieć wpływ na treść orzeczenia. W takim stanie rzeczy, sytuację tę należałoby rozważać w aspekcie przesłanki określonej w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., lecz jedynie pod warunkiem, że fakt popełnienia przestępstwa, o którym mowa tym przepisie, zostałby ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 k.p.k. lub w art. 22 k.p.k. W tym wypadku wniosek o wznowienie postępowania powinien wskazywać wyrok skazujący lub orzeczenie zapadłe w postępowaniu karnym, stwierdzające niemożność wydania wyroku skazującego (art. 541 k.p.k.). Wnioskodawcy tymczasem nie wykazali, aby którekolwiek z wymienionych orzeczeń względem S. M. zapadło, co też wskazuje na oczywistą bezzasadność formułowania wniosku o wznowienie postępowania w oparciu o przepis art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.

Nadto, już z treści samego wniosku T. G. wynika, że wskazywana w nim potrzeba przeprowadzenia dowodu z zeznań A. G. nie dotyczy ani dowodu nieznanego wcześniej skazanemu, ani okoliczności, na które nie mógł się on powoływać w postępowaniu, którego wznowienia się domaga. Okoliczności te – jak należy wywodzić z pism skazanego – odnoszą się do kwestii wiarygodności zeznań pokrzywdzonego S. M., co wiąże się – o czym była już mowa powyżej – z próbą wykazania, że pokrzywdzony złożył w niniejszej sprawie fałszywe zeznania. T. G. nie wyjaśnił też, w kontekście której z przesłanek wznowienia domagał się on przeprowadzenia „analizy” noża, który został użyty przy dokonywaniu przestępstwa rozboju. Jak się wydaje, wnioskodawca żądanie to wiązał również z kwestią wiarygodności zeznań pokrzywdzonego, niemniej brak jakiegokolwiek uzasadnienia tego żądania – poza uwagami zaprezentowanymi powyżej – nie pozwala poczynić szerszych rozważań w tym zakresie. Wypada tu jednak wskazać, że skazany występując z wnioskiem o wznowienie postępowania, nie może domagać się ponownej weryfikacji i oceny dowodów, które ujawnione zostały na forum postępowania przed sądem pierwszej i drugiej instancji, jak również żądać ponownej analizy ustalonych w sprawie okoliczności.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, że wstępna kontrola osobistych wniosków skazanych – przeprowadzona stosownie do treści art. 545 § 3 k.p.k. – przekonuje o ich oczywistej bezzasadności, bowiem argumentacja w nich zawarta obiektywnie nie może doprowadzić do wzruszenia zapadłego w niniejszej sprawie prawomocnego rozstrzygnięcia. Sąd Najwyższy nie odnotował okoliczności, które można by oceniać w aspekcie przesłanek wznowienia postępowania, w tym też uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k., podlegających uwzględnieniu z urzędu. Okoliczność zainicjowania stosowanych postępowań przed innymi orangami, tj. Prokuratorem Krajowym oraz Rzecznikiem Praw Obywatelskich, o których wspomina T. G. w piśmie na k.26, nie ma znaczenia dla rozpoznania przedmiotowego wniosku o wznowienie postępowania, albowiem zapadłe rozstrzygnięcie stanowi wynik analizy argumentacji, jaką skazany przedstawił Sądowi Najwyższemu, która – jak oceniono to powyżej – nie może, wbrew oczekiwaniom wnioskodawcy, stanowić podstawy wznowienia postępowania.

Wobec tego – w myśl art. 545 § 3 k.p.k. – należało odmówić przyjęcia wniosków T. G. oraz R. K. o wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie. W tym stanie rzeczy brak jest również podstaw do wyznaczenia skazanemu T. G. obrońcy z urzędu celem sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania, o co ten wnioskował w treści jednego ze złożonych pism. Z uwagi na oczywistą bezzasadność wniosku o wznowienie postępowania, procedowanie tej kwestii uznać należy za zbędne.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.